

Sammanfattning

Boverket föreslår nya föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m. De föreslagna föreskrifterna och allmänna råden preciserar det tekniska egenskapskravet i 3 kap. 7 § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, att byggnadsverk ska vara projekterade och utförda så att de har tillräcklig bärförmåga, stadga och beständighet.

1 Byggnadsverk är byggnad eller annan anläggning enligt 1 kap. 4 § plan- och bygglagen (2010:900).

Förslaget bygger på en ny regelmodell för Boverkets bygg- och konstruktions-regler. Regelmodellen har arbetats fram inom ramen för ett regeringsuppdrag till Boverket, att se över bygg- och konstruktionsreglerna.

Genomgripande översyn av Boverkets byggregler m.m., direktiv 2017:22. Kommittén för modernare byggregler (SOU 2019:68).

De nya föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024. Samtidigt upphävs motsvarande regler om bärförmåga, stadga och beständighet i Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder), EKS. Den nya författningen föreslås ha en övergångstid om ett år.

Avdelning I i den nya författningen innehåller övergripande bestämmelser om bland annat reglernas tillämpningsområde, byggprodukter, projektering, utförande och kontroll.

Avdelning II innehåller bestämmelser vid uppförande av nya byggnader.

Avdelning III innehåller bestämmelser vid ändring av byggnader. Bestämmelserna reglerar hur avsteg från kraven i avdelning II får göras vid ändring av byggnader.

Målet för Boverkets regelarbete är att författningsförslaget ska ha en tydlig struktur där krav ställs på funktion. Författningsförslaget formuleras som teknik- och materialneutrala verifierbara funktionskrav med de parametrar som huvudsakligen behövs för att den avsedda säkerhetsnivån för bärförmåga, stadga och beständighet ska kunna uppnås. Författningsförslaget innebär att hänvisningen till de gemensamma europeiska konstruktionsstandarderna, euro-koderna, förändras. Myndighetskraven framgår direkt i föreskrifterna medan hänvisningar till eurokoderna endast görs i allmänna råd. Boverkets konstruktionsregler kommer därigenom inte längre att fungera som svensk nationell bilaga till eurokoderna. När föreskrifterna inte längre utgör nationell bilaga till eurokoderna tydliggörs det att byggbranschen får möjlighet att påverka de Remiss – Boverkets förslag till föreskrifter och allmänna råd om bärförmåga, stadga och beständighet i byggnader m.m.

Nationella valen avseende eurokodernas verifieringsmodeller. Därigenom främjas nytänkande som kan leda till kostnadseffektiva lösningar och som på längre sikt kan bidra till att förbättra produktiviteten och minska byggkostnaderna.

Andra förändringar är införande av konsekvensklasser, nya snö- och vindlastkartor, samt andra mindre justeringar, med oförändrade kravnivåer.

Boverket bedömer att författningsförslaget kommer att få begränsade direkta konsekvenser för tillämpningen jämfört med hur eurokoderna tillämpas i dag. Direkta kostnadsmässiga konsekvenser för berörda aktörer uppstår framför allt till följd av tid för inläring, anpassning av arbetssätt och kompetensutveckling.

Boverket bedömer att författningsförslaget inte kommer få direkta konsekvenser för människors säkerhet. Författningsförslaget innebär i grunden samma säkerhetsnivå avseende bärförmåga, stadga och beständighet som EKS och innebär få ändringar med avseende på vilka krav som ställs på byggnader.

Eurokoder, handböcker, programvaror, branschstandarder och branschöverenskommelser kommer att få en viktig roll vid tolkning av konstruktionsreglerna. Mycket av detta utvecklingsarbete och förvaltningen av befintlig kunskap förväntas kunna ske via branschen.

Yttrande

Strömsunds kommun ser positivt på att byggreglerna får en översyn. Dock har kommunen följande synpunkter:

-Då föreskrifterna skrivs om bör focus hamna på att reglerna blir tydligare, både för förstagångsbyggaren, den nystartade byggfirman och Sveriges alla byggnadsnämnder.

SBN-80 är ett bra exempel på beskrivningar och allmänna krav, men ändå ingen direkt styrning vad gällande materialval och utförande. Pedagogiskt utformade räkneexempel vilket gjorde att gemeneman kunde beräkna en bärlina av trä under altanen, med hänsyn till böjning, vippning och tvärkrafter. Då byggherren är ansvarig vid uppförande av byggnader och anläggningar borde bygg- och konstruktionsreglerna förenklas.

Byggbranschen har genom åren haft ganska dåligt rykte på grund av byggfusk. Anledningar till detta är hög konkurrensutsättning, pressade byggtider, okunskap hos byggherrar och entreprenörer, men även bristande kunskaper hos handläggare och byggnadsnämnder. Att byggherrar och entreprenörer själva skulle standardisera metoder och materialval framstår inte som någon utveckling eller kostnadseffektivitet inom branschen, utan leda till motstridigheter och framtida tvister i Sveriges domstolar.

3 § Mindre avvikelse får göras från föreskrifterna i denna författning i enskilda fall om

- 1. det finns särskilda skäl,*
- 2. byggnaden ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande, och*
- 3. det inte finns någon avsevärd olägenhet från annan synpunkt*

Hela § 3 bör omformuleras. Mindre avvikelse? Kan kontroll av projektering enligt 15 § göras lite mindre fackmannamässigt. Exempel på särskilda skäl? Sjukdom, konkurs. Punkt 2 *byggnaden ändå kan antas bli tekniskt tillfredsställande*. Antas bli tekniskt tillfredsställande? Måste vara under projekteringskedet, man kan då chansa lite och hoppas det blir bra? Punkt 3, avsevärd olägenhet, bör vara olägenhet. Avsevärd torde menas med mycket allvarlig. Så mindre olägenheter skulle vara ok?

4 § Med hänsyn till omfattningen av allvarliga personskador vid överskridande av brottgränstillstånd i bärverk, ska en byggnad hänföras till någon av följande konsekvensklasser

1. konsekvensklass 1, låg,
2. konsekvensklass 2, normal, eller
3. konsekvensklass 3, hög.

Varför införa beteckningen konsekvensklasser. Vid beräkningar av bärverk eller andra konstruktioner enligt EKS 12 och eurokod används säkerhetsindex, en parameter för beräkning av brottgränstillstånd. Säkerhetsklass bör vara kvar och ordningen bör ändras till att säkerhetsklass 1 är den högsta. Exempelvis indelning av byggnadsklasser i Br 0, 1, 2, 3 eller anstalter inom kriminalvården klass 1, 2, 3, där 1 är den högsta klassen.

Strömsunds kommun
Box 500
833 24 Strömsund
0670-161 00

kommun@stromsund.se
www.stromsund.se